

Annotatie bij Hoge Raad 8 februari 2002 (EP Controls/Regulateurs Europa)

Verschenen in *AMI* 2002-2, p. 129.

P.B. Hugenholtz

Wie had gemeend dat de geschriftenbescherming – het lelijke eendje van het Nederlandse auteursrecht – na de invoering van het databankenrecht dood en begraven zou zijn, heeft zich vergist. In het arrest NVM/De Telegraaf [1] gaat de Hoge Raad uitgebreid in op de geschriftenrechtelijke bescherming van databanken; bescherming die naar mijn oordeel zonder meer in strijd is met de Databankrichtlijn.[2] Blijkens bovenstaand arrest ligt er voor het geschriftenrecht mogelijk een geheel nieuwe toekomst in het verschiet; het recht omvat wellicht ook niet-oorspronkelijke *werktekeningen*.

Ik schrijf 'wellicht' en 'mogelijk', omdat de HR zich over deze kwestie niet heeft hoeven uitspreken. In cassatie gaat het enkel om de vraag of daadwerkelijk vereist is dat een geschrift bestemd is voor openbaarmaking, zoals de HR in de roemruchte Radioprogramma-arresten had bepaald. Deze oude jurisprudentie wordt in casu bevestigd. Lezenswaardig zijn met name de beschouwingen van de AG over de ratio van de geschriftenbescherming. De eis van openbaarmaking weerspiegelt volgens de AG (§ 2.10) de ratio van het geschriftenrecht als beloning voor het openbaar maken van het geschrift. Wij herkennen hier de 'incentive' gedachte die bijvoorbeeld ook aan het octrooirecht ten grondslag ligt.

In het verleden is met name door Verkade gepleit voor verruiming van de geschriftenbescherming tot niet-openbare geschriften.[3] Belangrijk argument voor zo'n verruiming zou kunnen zijn de weinig solide rechtsbescherming van bedrijfsgeheimen in Nederland. In sommige landen, met name de Verenigde Staten, heeft de bescherming van *trade secrets* daarentegen nagenoeg de status van recht van industriële eigendom bereikt. Deel II, Titel 7 van het TRIPs-verdrag, dat de WTO-staten verplicht 'niet openbaar gemaakte informatie' te beschermen, illustreert deze ontwikkeling.

Zijn tekeningen 'geschriften', zoals het Hof Leeuwarden in tweede instantie 'enigszins verrassend' [4] had vastgesteld? Over de reikwijdte van dit begrip bestaat een rijke geschiedenis, die door Van Engelen boeiend in kaart is gebracht.[5] De wettelijke term 'geschrift' danken wij aan de Auteurswet van 1881; haar voorganger, de wet van 1817, sprak nog van 'letterwerk'. In een oeroud vonnis van de Tielse rechtbank werd het begrip 'geschrift' geduid als 'al hetgeen met letters gedrukt wordt'. [6] In latere jurisprudentie en literatuur is steeds aangenomen dat er sprake moet zijn van letters en cijfers, dat wil zeggen *alfanumerieke gegevens*. [7] Een uitzondering vormt een arrest van het Amsterdamse Hof, waarin geschriftenbescherming werd toegekend aan een bedrukking voor registratiepapier. [8] Terecht stellen Spoor en Verkade dat het Hof hierin te ver ging. [9]

Noten

- [1] [HR 22 maart 2002](#), *AMI* 2002/3, p. 88 m.nt. D.J.G. Visser.
- [2] P.B. Hugenholtz, [Het wetsvoorstel implementatie databankrichtlijn](#), *IER* 1998/6, p. 246.
- [3] Hand. NJV 1988-I, p. 51.
- [4] Aldus de conclusie van AG Langemeijer, § 1.8.
- [5] Th.C.J.A. van Engelen, 'De geschriftenbescherming in de Auteurswet en de bescherming van daarmee op één lijn te stellen prestaties', *BIE* 1987, p. 243-253.
- [6] Van Engelen (supra noot 5), p. 245.
- [7] P.B. Hugenholtz, [Auteursrecht op informatie](#) (diss. Amsterdam UvA), Deventer: Kluwer 1989, p. 46.
- [8] Hof Amsterdam 21 februari 1974, *NJ* 1974, 485 (meetpapier).
- [9] Spoor/Verkade, p. 72-73.
-